

Интервју који је пред вама договорен је после два кратка телефонска разговора са Александром Вучићем, Николићевим замеником и првим оперативцем Српске напредне странке. Ниједан није тражио да му се питања доставе унапред, нису сугерисали теме, нису тражили ауторизацију после које обично од ранијих одговора (искрених и непрагматичних) понекад не остане ни слово на слову. Док смо чекали Николића испред његове канцеларије у згради Народне скупштине Републике Србије, назвао је Вучић извињавајући се што ће Николић каснити четрдесетак минута. На крају је каснио мање од двадесет. Извинио се и он.

С друге стране, постоје четири висока функционера Демократске странке, владајуће партије у Србији, код којих позиви/захтеви/молбе за интервју *Репортеру* одавно хватају прашину; код једног већ две године. Упркос десетини договора са секретарицама, портпаролима, шефовима кабинета или некој другој сличној „вези“. Писмене молбе за интервју са Војиславом Коштуницом док је био премијер, упућивали смо равно осам пута.

У низу очекиваних и изненађујућих разлога за успон Српске напредне странке, коју су Николић и Вучић основали септембра 2008. након разлаза са Шешељевим радикалима, начин опхођења према новинарима не мора да значи много, али можда може да осликава разлоге брзог успона најмлађе политичке партије у Србији. Не само да су у међувремену постали кључни ривал демократа, већ су их и победили у три од укупно пет градова на последњим ванредним локалним изборима у Србији.

Наравно, не треба се превише заносити: и Николићу и Вучићу и дан-данас пречесто се омакну бахатлуци увежбани у Шешељевим радионицама. Такође, још мање се треба заносити лакоћом договора овог интервјуа: пет дана након што се овај број *Репортера* нађе на киосцима, у Бањалуци се одржава оснивачка скупштина Српске напредне странке Републике Српске и ово је добра прилика за „уводна излагања“. Али, дефинитивно треба бити јако малициозан па не приметити еволуцију и Николића и Вучића – како у идеологији, тако и у манирима. За неког је то тапкање у месту, за неког корак од седам миља.

Нови репортер: О чему сте последњих месеци причали са Драганом Калинићем, који је

наводно, требало да стане на чело Српске напредне странке РС?

Николић: Видели смо се два-три пута, разговарали о његовом ангажовању у Српској напредној странци, никад конкретно, никад чак ни о приступници, а посебно нисмо разговарали о функцијама. Зато што бих желео да странка у РС функционише као и овде: да свако може да буде све.

Нови репортер: Мало наивно звучи то да сте с њим разговарали о било којој другој функцији осим о челној.

Николић: У странци коју ја водим сами чланови морају да изаберу председника. Значи, нисам Калинићу могао да обећам прву функцију, пошто не знам да ли би људи у РС гласали за њега. Ето, толико о демократији у Српској напредној странци. Ево, сада не знам ко ће у Бањалуци 15. маја бити кандидат за председника СНС-а.

Нови репортер: Како сте уопште дошли до њега... или он до вас?

Николић: Некакве контакте су имали он и Александар Вучић, па сам се ја укључио. Иначе се нас двојица знамо одавно: још док је био у СДС-у, а ја у СРС-у.

Нови репортер: У чему се нисте нашли?

Николић: Не знам, моје последње информације говоре да је он формирао своју странку. Остало је на томе да размисли да ли му одговара да се учлани код нас, па да видимо шта даље.

Нови репортер: Српска напредна странка Републике Српске, прву скупштину имаће наредног викенда. Да ли ће на њеном челу бити неко звучније име од Луке Кеџмана или Александра Поповића?

Николић: Колико ја знам, не. Али, то није ни био мотив за прву скупштину - одмах наћи звучно име које ће странку да извлачи на изборима. Ни ја нисам упознат са свим детаљима – просто не стижем да се свиме бавим. Нисам учествовао у организацији странке, нпр. не знам да ли је неко квалитетан грубо одбијен. Биће потребно време да се странка профилише, а и органи које сада изаберемо увек су подложни реизбору.

Нови репортер: На које гласачко тело циљате? Да ли рачунате на давнашње бираче СРСРС, на отимање гласова од СДС-а или на нешто треће?

Николић: У РС су све странке препознатљиве - осим наше. За сваку од њих знате шта ће да ураде, јер су то већ урадиле. Ипак, у РС није добро. Што се тиче некадашњих радикалских бирача, мислим да њих више и нема. Њима је дуго година београдска централа била тотор: знало се да Мирко Благојевић мора да буде у врху, а ви остали како год хоћете. И то је елиминисало многе квалитетне људе.

Нови репортер: Хоћете ли ви и Вучић ићи на предизборне митинге ваше странке у РС?

Николић: Где будемо стигли, ићи ћемо. Мислим да је то подршка коју они заслужују и треба им.

Нови Репортер: Како гледате на захлађивање односа на релацији званичног Београда и Бањалуке? Премијер Додик у ауторском тексту у најновијем „НИН-у“ од председника Тадића практично тражи да престане са убацивањем клипова у његове точкове, а Истанбулску декларацију наводи као кап која је прелила чашу.

Николић: Читао сам тај чланак у коме Додик бираним речима покушава да упозори на скривену опасност погоршавања односа РС са Србијом. По мом мишљењу је то погоршавање непотребно, а узрокује га Борис Тадић и не знам због чега.

Све је почело Декларацијом о Сребреници. И онда сам рекао да је то изазов за Српску

напредну странку. Као тамни вилајет: ако узмеш - покајеш се, ако не узмеш - покајеш се.

Нови Репортер: У ком смислу?

Николић: Ако бисмо гласали за ту декларацију, шта да кажемо српском народу? Ако је одбацимо, пола грађана Србије би рекло - у праву су, пола - шта ови безумници хоће. А у ЕУ би рекли – шта сад са овима даље да радимо? Онда смо ми предложили декларацију којом су обухваћени сви злочини и, апострофирам, посебно злочин у Сребреници који ми признајемо као велики злочин који су починили неки Срби.

Група око ДС-а је то брутално одбацила, декларација је прошла без нас, били смо уздржани у том гласању. Али, схватио сам тада да Тадић ради нешто што не може да објасни грађанима Србије и то сам разумео као приближавање Турској. Ви се сећате, Дмитриј Медведев је прошлог октобра био гост у Скупштини Србије, после неколико дана је требало да дође председник Турске и ми смо то некако на фини начин избегли, али је већ тада Турска овде гурана као српски партнер.

Нови Репортер: Шта је Абдулах Гул тада нудио и тражио?

Николић: Турска се појавила нудећи велике инвестиције, нудећи инвестиције у споменике свог присуства у Србији, будуће инвестиције у Рашкој области, у Санџаку, под условом да се током актуелне регионализације Србије формира регион Санџак, са већинским муслиманским живљем. Турска је прихваћена као партнер који ће спречити отпор Бошњака у Србији према Декларацији о Сребреници у којој нема речи „геноцид”, који ће подржати Хариса Силајџића на председничким изборима у БиХ, а коме се заузврат допушта да у Београду крене са градњом неког исламског центра у чијем склопу би се нашла и нова џамија Мехмед-паша Соколовић.

Мислим да о томе треба да се прича, макар на мене после овог интервјуа скочили вране и гавранови. Значи, све то сад је довело до Истанбулске декларације, како је зову. Замислите, неко из Београда оде у Турску да говори о РС у саставу БиХ а да тамо нема никога из РС – то је понижавање!

Нови Репортер: Како бисте се ви понашали према Додику да сте на Тадићевом месту?

Николић: Знам само да су ми два човека одмогла да победим Бориса Тадић на председничким изборима. Један је Богољуб Карић. Он је моју победу у првом кругу спречио са својих 17 одсто гласова. Тад сам Тадићу бежао пет одсто и, да није било Карића, већ у првом кругу добио бих више од половине гласова. Тадић ме је после победио у другом кругу јер је Карић својим бирачима рекао да тако гласају.

Други човек је Додик: он ме је бар два пута спречио у победи, али не могу да кажем у ком проценту. Појављивао се овде на Тадићевим митинзима и људима на које има утицај, који су пореклом из РС, сугерисао за кога да гласају. Ја сам и тада говорио – „ако победим сарађиваћу са Додиком” а он би ми онда одговарао – „немам о чему да сарађујем са Томиславом Николићем”. Ево и сада му пружам руку. Пре неки дан, након мог интервјуа на БН телевизији, јавио ми се телефоном и рекао – „хвала на коректности”. Значи, ко хоће да ме прихвати - ја сам увек коректан, ја сам увек исти.

Милорад Додик никад није имао јасан став према Србији, увек је имао фаворите. И да се десило да на неким претходним изборима ја победим, он би имао проблем јер се изјашњавао против нас, а ми смо желели да сарађујемо с њим. Значи много би боље било кад би странка која победи у Србији имала велики утицај у РС. Зато што мислим да РС тешко без снажне подршке из Србије може да опстане у овим тешким временима. И видели сте, чим је Тадић заокренуо политику, почео помало да гурка у страну РС, осети се слабост РС. Она нема заштитника.

Нови Репортер: Пошто ви сад говорите отприлике оно што Додик и жели да чује у Београду, може ли се десити да он, евентуално постане ваш партнер у Бањалуци? Дакле, савезник опозиције у Србији, а да му Тадић контрира савезништвом са опозицијом у РС?

Николић: Додику би најпаветније било да сарађује са свим странкама у РС. И да сарађује са свима у Београду, осим ако то нешто не кошта РС. Значи, он нема права овде да бира своје миљенике и оне с којима неће. Мене су питали с којим странкама сад желимо да сарађујемо у Италији, Француској... А ја кажем: “А што бих сад тамо делио те странке? Па, идуће године кад победе они што су били у опозицији, шта ћу да кажем - ја сад сарађујем са опозицијом у Италији?” Нећу да бирам.

Нови Репортер: У Истанбулској декларацији апсурдна је ставка о подршци уласку БиХ у НАТО, а при том се Србија званично држи става о сопственој војној неутралности...

Николић: У Србији много људи жели да будемо у НАТО-у, али већина на жели. Можда постоји реалност да ће једног дана пред нас да буду стављени тешки испити. Рецимо, да Србија уђе у ЕУ без Косова. То је преломна тачка око које ће се ко зна како решавати судбина Србије. Засада нико не сме да каже да Србија улази у НАТО осим Шутановца и Срећковића, два министра која су ту излетели па сад ћуте, али очигледно се фаворизује НАТО. Наши официри се школују тамо, прихватамо НАТО стандарде, уводимо наоружање по НАТО стандардима. Значи јасно је да се нешто припрема. И ја сам разговарао са представницима НАТО-а. Кажу: НАТО гарантује границе држава које су чланице НАТО-а. Ја им одговорим да нема проблема, нека нас сутра приме са КиМ у нашем саставу. Али то је под контролом УН-а, кажу они. Значи нас нема у НАТО-у са Косовом. Зашто бисмо онда били у НАТО-у?

Нови Репортер: Контроверзно је и инсистирање српског тужиоца за ратне злочине Владимира Вукчевића да се Ејуп Ганић изручи Београду, док истовремено Тадић и шеф дипломатије Вук Јеремић одговарају да може и Сарајеву, под условом да се обезбеди фер суђење.

Николић: Немам никакву нову информацију о Ганићу зато што је то човек који је одавно требало да буде у Хагу, а не да му суди домаће законодавство пошто су то ратни злочини који потпадају под Хаг. Кад је Тадићев однос према Ганићу у питању, мислим да њега полако хвата паника пред изборе у Србији. И ја сам у сличној ситуацији дочекивао изборе 2000. године и знам каква је паника код оних који могу да буду лако побеђени – да су спремни много тога да учине да би обезбедили поново оно фаворизовање са Запада итд. И биће заиста лицемерно и опасно ако се то буде преламало преко РС. Знате, уз стварање поледице према РС, из Београда сада дувају топлији ветрови према Хрватској.

Нови Репортер: Уверен сам да бисте и ви били вољни за сусрете са Јосиповићем.

Николић: Морао бих да разговарам с неким ко води државу. Јосиповић може да буде симпатичан човек, професор универзитета, може да изгледа као добрица, и Санадер се

тако чинио. Али његова држава дугује Србији да реши питање Срба које је протерала.

Нови Репортер: Били сте шеф тима за одбрану Војислава Шешеља. Можете ли да предвидите епилог његовог суђења?

Николић: Не могу о томе да судим зато што, објективно гледано, у Хагу нема ништа објективно. Да је објективно, Шешељ не би ни био тамо. Зато што би нас милион могло да буде под истом оптужбом. Да је објективно гледано, Крајишник не би добио 28 година. Можда не би могао да буде ни осуђен.

Нови Репортер: Да ли би његов евентуални повратак могао да пољуља вашу позицију?

Николић: Нимало! Зато што је Шешељ стално ту – радикалима се свих ових година руководи из Хага. У парламенту сте једном приликом могли да видите гротескну сцену: Драган Тодоровић је на говорници, звони му телефон, погледа га и каже “не могу више да причам, морам да се јавим шефу” и силази са говорнице, излази из сале да се јави Војиславу.

Нови Репортер: Како Шешељ заправо оперативно комуницира са странком у Београду?

Николић: Телефоном. У затвору имају телефонску говорницу на сваком спрату и може да позове у свако доба. Има и привилеговани телефон који не плаћа којим разговара са својим тимом за одбрану.

Нови Репортер: И како то изгледа – траје заседање парламента, а он вас зове десет пута дневно?

Николић: Мене не, али је звао многе зато што су му други били информатори, па укршта информације. Сви они су били ситне душе и сви су му говорили оно што он жели да чује. Осим Вучића, који је понекад био и прегруб кад би говорио „цар је го“. И више нико други

у странци. Рецимо, раније иде нека емисија са Шешељом, заврши се и он после пет минута зове и пита их какав је био. „Били сте изванредни, шефе!“ А онда пита како реагује народ – „Изванредно, шефе“. Пазите, после пет минута они су већ знали да народ изванредно реагује на емисију.

Дакле, и оне грубости, сва она вређања и понижавања, брутална обрачунавања с мојом породицом и са мном - он је дириговао. А онда једно време помирљиви тон - он је дириговао. Па данас поново нападе на мене – он диригује. Грубости према ДС-у – он је дириговао. Сарадњу с ДС-ом – он је дириговао. Причу о томе да је Томислав Николић лудак који говори да ћемо да будемо у ЕУ и да сарађујемо са Руском Федерацијом – он је дириговао. Данас исто то говори СРС, па сам их скоро питао: Што сте ме, бре, избацили кад сад прихватате све моје идеје? Кад сам говорио о „кући са два улаза“ – смејали су ми се. Данас говоре о томе потпуно, отворено и објективно. Све то је Војислав Шешељ.

Нови Репортер: Неки потреси се дешавају и међу радикалима. Пре неки дан је СРС поднео Скупштини Србије предлог о утврђивању граница Србије са Хрватском на Дунаву. То је код Бачке Паланке, дакле, неких 300 км источно од оне раније границе „Велике Србије“.

Николић: То је странка која је мене избацила зато што више не признајем границу Карлобаг-Огулин-Карловац-Вировитица.

Нови Репортер: Како сте свих тих ранијих година ви пристајали на та понижења која вам је Шешељ приређивао?

Николић: Прво, то Србија није знала.

Нови Репортер: Неважно! Одрастао сте човек, имате породицу, дођете увече кући и погледате у огледало.

Николић: Тако је. Све је то било. Признајем.

Нови Репортер: Па, зашто?

Николић: Ја сам уз Шешеља био више од 15 година, и када јесте и када није радио добро. Али, цело председништво је знало да сам ја први који ће му отворено рећи кад греши.

Нови Репортер: Како сте ви оправдавали своју лојалност чак и кад знате да сте грешили?

Николић: Тиме што је он у Хагу.

Нови Репортер: А раније?

Николић: Па, знате шта - то су били успони и падови. Када је 1998. рекао да улазимо у Милошевићеву владу да бисмо сачували Косово, морао сам мало да устукнем. Јер то је мотив због чега вреди жртвовати и политичку каријеру, а не само један мандат. Међутим, ми као странка на крају уопште нисмо учествовали у тој одбрани Косова, ни у борби против тероризма пре тога. То су социјалисти себи оставили као ексклузиву и видите да у Хагу нема ниједног радикала по том основу. Чак ни Шешеља нема по том основу.

Ми смо овде кобајаги дежурали нешто, организовали снабдевање грађана, али то није имало везе с правом одбраном земље. Значи, и то се изјаловило и најтеже ми је било, то знају моји пријатељи, кад су се повлачили полиција, војска и народ са Косова, а ми ушли у нову владу са истим тим људима који су директни кривци за такав епилог. Наравно, ја не правим грешке као ДОС па да званично говорим да смо тада изгубили Косово пошто стоји та Резолуција 1244. Она је онда била самоубилачка, а данас је једини ослонац за наш народ на Косову.

Нови Репортер: Сличан третман код српског вођства у БиХ имао је и Дејтонски

споразум: 1996. био је акт издаје, а данас аргумент опстанка...

Николић: Једини папир који вас чува! Али вас у такву ситуацију доведу велики, и сад хоће и тај папир да вам промене. Вама у РС мењали су преко високог представника који је радио шта је хтео, а нама на Косову такође.

Нови Репортер: Радикали су после 5. октобра деловали са солидне маргине...

Николић: Отишли смо скоро у илегалу, а не у опозицију: 2001. смо били на 6,5 одсто бирачког тела. Онда је Шешељ 2003. отишао у Хаг и ја сам преузео странку. У најтеже време – тад је убијен Зоран Ћинђић и нас отворено сумњиче, чак и Шешеља. Мени кажу да или сам видовит или сам знао да ће бити убијен Зоран Ћинђић кад сам изјавио оно на Тргу републике.

Нови Репортер: А шта сте оно тачно рекли?

Николић: Па то је био неки песнички нагон, нешто...

„Поручите Зорану Ћинђићу да је и Тито пред смрт имао проблема са ногом.”

А откуд сам знао да ће да буде убијен? То је просто излетело из мене. Не вреди, и ја понекад направим неки српски испад. Тај говор није био унапред спреман.

Нови Репортер: Метафора или не, смрт је отворено помињана.

Николић: Па, ја сам Милошевићу писао отворено писмо у милион примерака да треба да се убије. На сву срећу, није. Да јесте, носио бих грех на души. Шта све мени кажу, па шта! То је ствар међусобних обрачуна. Ћинђић је у то време био лош човек по Србију. Да – лош човек по Србију. И наравно да то никад не бих рекао да сам знао шта ће му се десити. Да сам знао да неће, сто пута бих поновио. Шта ме брига! Не кошта, а лепо звучи.

Нови Репортер: Лепо звучи?

Николић: Народу? Да! „Где је тај Ћинђић што се крије...” Ајде сад. Па, извинио сам се ја и Ружици Ћинђић.

Нови Репортер: Извинио се „нови Тома Николић“, који не личи на оног старог, Шешељевог...

Николић: Ма није, нема ту стари и нови Николић. Прво, она странка је захтевала другачији наступ. Шешељ је тражио од нас како да изгледа наступ. Од мене је тражио једног дана 30 пута да кажем да је Милошевић највећи криминалац у историји српског народа.

Нови Репортер: Зашто Шешеља нисте раније напустили?

Николић: Мени су до тада његови послушници из странке потурали ногу на сваком кораку. Рецимо, завршни митинг председничке кампање у којој се тучем у неколико процената са Борисом Тадићем, а мени као претпоследњи говорник говори Гордана Поп-Лазић и каже: Живела линија Карлобаг-Огулин Карловац-Вировитица, одбранићемо сваку стопу српске земље. Знао сам да ми тако скида бар пет одсто гласова. Људи ће да кажу: Еј, па ја нећу више да ратујем са овим будалама које не умеју да се баве политиком и дипломатијом, не треба ми ратник. Али све то је падало у сенку пред успесима странке. СРС је имао успеха до последњих републичких избора, до избора на којима је Шешељ бесмислено рекао да ће председник владе да буде Војислав Коштуница.

Нови Репортер: С којим објашњењем, ако га је било?

Николић: Кажем му: "Војо, али Коштуница ће да освоји три-четири пута мање гласова од нас". " Па шта, каже он. Како шта, па морамо ми да дамо председника владе". Он каже: "Шта, хоћеш да твоја сујета уништи Србију"? И онда је дошао онај сукоб око гласања за Споразум о стабилизацији и придруживању ЕУ, који је он исфингирао. Најпре је рекао да можемо да прихватимо споразум ако буду прихватили наше амандмане. Кад су прихватили амандмане и кад смо Драган Тодоровић и ја јавно рекли да ћемо сад да гласамо, назвао је телефоном и рекао: Е, сад нећете да гласате и ти ћеш то, Томо, да објасниш. Одговорио сам му: Од сада ти објашњавај своје потезе, а ја ћу своје.

Нови Репортер: Ипак, две године касније утисак је да сада ви вучете Коштуницу за рукав и готово га мољакате за коалицију, иако је ваша странка бар пет пута јача од његове?

Николић: Ма, није тачно. Ми смо толико велики да немамо потребе за коалицијом. И да сам сујетан човек, и да газим све пред собом ја бих пустио да нестану те странке. Најлакше ми је да пустим да нестану. Најтеже ми је да их водим са собом. А водим их.

Нови Репортер: О чему разговарате кад се видите у четири ока?

Николић: Ми врло мало разговарамо. Кад се то деси, онда су теме књиге, а политика само мало, пошто он очигледно још није спреман да прихвати реалност. Понављам - ово је реалност. Кад буде другачија, ја ћу да је прихватим.

Нови Репортер: Шта један другом можете да понудите?

Николић: Шта ја то нудим Војиславу Коштуници? Да опстане на политичкој сцени. Јер, следећи сукоб ће бити тектонски. Демократе - напредњаци, нема трећег. Коштуница би волео да његова странка буде најјача у том блоку, али она то више није и не може да буде. Он је грдно изгубио зато што је преокренуо плочу кад је сишао са власти. Имате Коштуницу и ДСС који Србију воде тако да за њиховог времена дође до парафирања

споразума са ЕУ, да се на КиМ ништа не промени боље осим да један дан саобраћа неки воз који су назвали српским и да преко 20 људи пошаљу у Хаг кобајаги добровољно, а онда кад оду у опозицију почињу све то да критикују! Потпуно сулудо!

Нови Репортер: Купили сте нови стан од 156 квадрата плаћен 390.000 евра.

Николић: Јесам.

Нови Репортер: Нећу вас питати за уштеђевину, кредите и сл, него да ли пресељење из старог стана из Булеvara Зорана Ћинђића има везе са чињеницом да вас већ годину дана, сваког петка у колумни у дневнику „Данас“ Славиша Лекић, иначе и некадашњи колумниста „Новог Репортера“, подсећа на то како сте пре три-четири године обећали да ћете иселите из те улице јер носи Ћинђићево име.

Нема везе с тим, то је извлачење речи из контекста. Ја сам тада био згранут **Николић:** што је Булевар Зорана Ћинђића убачен између Булеvara Михајла Пупина, Булеvara Милутина Миланковића и Булеvara Николе Тесле.

Нови Репортер: Хоћете рећи да је државник мало неприродно убачен...

Николић: Да, апсолутно. ...међу научнике?

Нови Репортер: Не научнике, већ велике Србе! Значи уопште му ту није било место. Искрено.

Нови Репортер: А да ли бисте му ви дали улицу?

Николић: Можда сада, али тада, годину дана после смрти, не.

Нови Репортер: Где би се налазила: на периферији града или на неком значајнијем месту?

Николић: А што да не буде? Ту би биле и улица Слободана Милошевића и улица Зорана Ђинђића. Ја хоћу да помирим то. Значи рекао сам, нећу да живим у том булевару, прозивали су ме, прозивали, а ја се не везујем превише за једну локацију, већ сам се четири-пет пута селио по Београду.

Нови Репортер: Дакле, селидба нема везе са Лекићем?

Николић: Нема, ја Лекића не читам пошто не знам зашто ме не воли и шта је то њему требало да ме уопште помиње у толикој мери, шта сам ја њему толико битан. Не знам да ли смо се срели у животу, да ли сам му упутио ружну реч. Моја породица је размишљала и одлучивала хоћемо ли да се селимо или не.

(Интервју објављен у последњем броју *Новог репортера*. Разговор водио Горан Тарлић)